

Sopotnja

Sopotja

glasilo slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ
marec 2016, številka 1, letnik 5
ISSN 1848-4360
Reka, marec 2016

Uredništvo:

Jasmina Dlačić, Darko Mohar, Boris Rejec,
Zvonimir Stipetić, Vitomir Vitaz, Marjana Mirković,
Milan Grlica, Vasja Simonič
glasilo@bazovica.hr
Podpinjol 43, 51000 Reka

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica
Podpinjol 43, 51000 Reka
bazovica@bazovica.hr, zanj: Zvonimir Stipetić
www.bazovica.hr
www.facebook.com/KPDBazovica

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka
Podpinjol 43, 51000 Reka
vj.slo.nm.ri@gmail.com, zanj: Boris Rejec

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
Podpinjol 43, 51000 Reka
vsimonic1@gmail.com
zanj: Vasja Simonič

Urednica:

Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
gsm: 091 593 6086

Lektorica: Darka Tepina Podgoršek
Oblikovanje, prelom in tehnično urejanje:
Vesna Rožman
Fotografija na naslovnici: Dionis Jurić
Karikatura: Bojan Grlica
Tisk: Tiskara Sušak
Glasilo izhaja trimesečno
Naklada je 1.300 izvodov

Glasilo finančno podpirajo:

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu

Primorsko-goranska županija

Mesto Reka

Svet za narodne manjšine Republike
Hrvaške

iz vsebine

Uvodnik	3
Iz društva	4
Iz svetov	14
Iz pouka DPS	14
Si-T	17
Literarni kotichek	20
Pogled z onkraj Snežnika	21
Srečanja	22
Foto kotichek	24

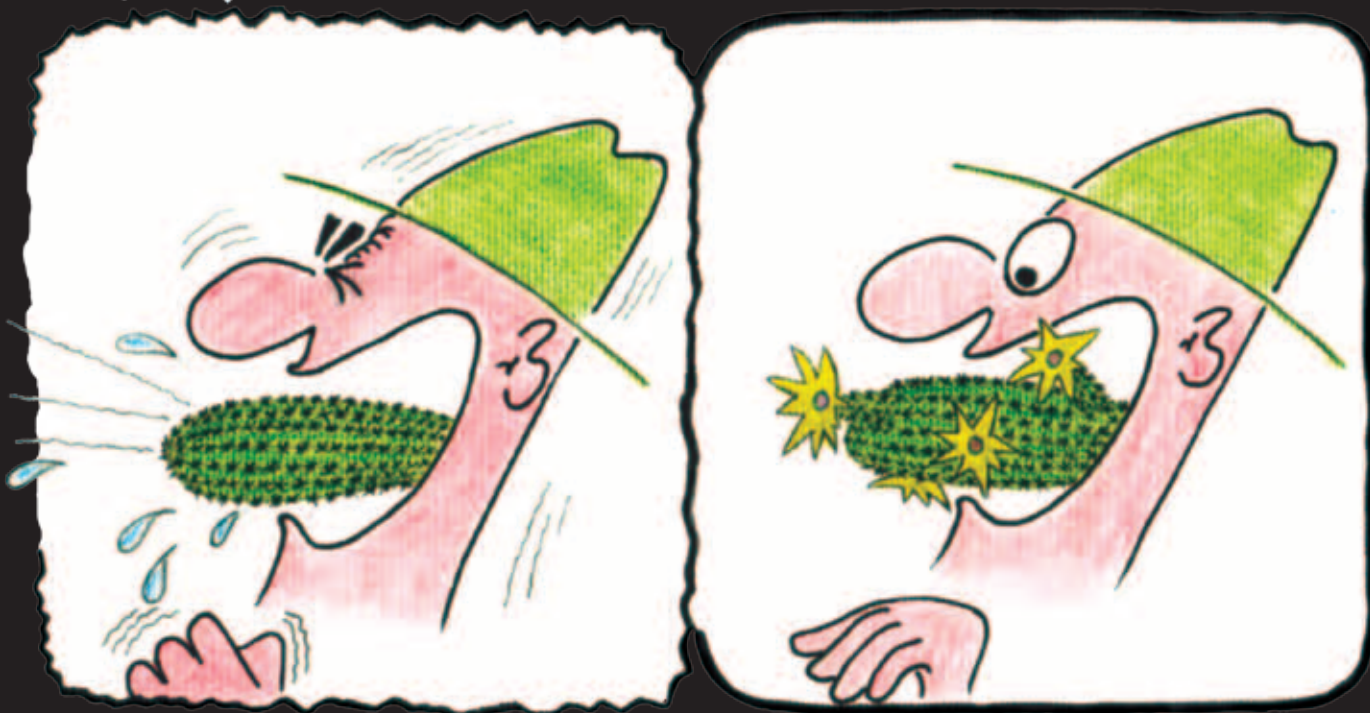
Slovenski dom KPD Bazovica
tel.: 215 406, 324 321, faks: 334 977
uradne ure, knjižnica in klubski prostori
torek in četrtek: 10.00–12.00, 18.00–20.00
MePZ, vaje: ponedeljek: 18.00–20.30
Dramska skupina: četrtek 18.00–19.30
Folklorna skupina: sreda, 19.00–21.00
Plesna skupina: ponedeljek, 19.00–20.30,
četrtek, 20.00–21.30
Planinska skupina: torek, 20.00–21.00
Fotografska skupina: drugi in zadnji četrtek,
ob 18.00
Glasbena skupina: torek, 17.30–20.00
Dop. pouk slovenščine: ponedeljek, 17.00–20.00
Mladinska skupina: po dogovoru
www.bazovica.hr/mladinci

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Alagovičeva 30, 10 000 Zagreb, RH
Veleposlanica: Smiljana Knez
Konzularni oddelek, uradne ure:
ponedeljek od 9.00 do 12.00
sreda od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 16.00
petek od 9.00 do 12.00
tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015
faks: + 385 1 46 80 387
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: <http://sloembassy.zagreb@gov.si>

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen
kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16.30 ure konec tedna in med
prazniki: 24 ur
tel.: +385 98 462 666

Generalni konzulat RS, Split
Častni konzul Branko Roglič
tel./faks: +385 21 389 224
el. pošta:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
uradne ure: ponedeljek–petek od 9.00 do 13.00

EGON: PREOBLIKOVANJE BESED

Prvi meseci tega leta so v ozračje na Hrvaškem, predvsem glede položaja narodnih manjšin, vnesli zaskrbljenost in strah zaradi stopnjevanja splošne nestrpnosti in etnocentrizma, sovražnega govora, kršenja manjšinskih pravic in revizije zgodovine oziroma povečevanja ustaštva. In saborske poslanke (svoje) albanske ter (formalno) bošnjaške, črnogorske, madeonske in slovenske narodne manjšine Ermine Lekaj Prljaskaj ni slišati, objavljeno je le, da je pristopila k t.i. Etičnemu sodišču, pravzaprav hujskaški skupini, ki "razsoja" o posameznikih, ki da naj bi blatili RH in med katerimi so doslej "obsodili" tudi nekdanjega predsednika Mesića in rojakinjo Vesno Teršelič, tudi v svetu izjemno ugledno mirovno aktivistko. Razlogov za pridružitve poslanka ni navedla.

Čaka se tudi proračun RH, Svet za narodne manjšine je prejel več kot tisoč sto programov v vrednosti dobrih petdeset milijonov kun za leto 2016, namenjenih delovanju manjšinskih organizacij. V okviru slovenske skupnosti pa se kljub vsesplošnemu varčevanju nadaljujejo dejavnosti in – kot poudarja vodstvo KPD Bazovica – te od nekdanj v velikem delu slonijo na plečih zanesenjaških in prizadevnih članov, zato se za prihodnost ni bati. Sopotja tokrat spremljajo dogajanja KPD Bazovica, od decembrske praznične prireditve in predavanja do razstav in proslave kulturnega praznika, znova z bistriškimi kulturniki, ter gostovanj: mešanega pevskega zbora v Marinićih in na Drenovi, folklorne skupine v Poreču in Zagrebu ter fotografov, ki letos slavijo desetletnico uspešnega delovanja, na Knežaku in v reški Narodni čitalnici. Omenjamo znanstveni srečanja v Kostreni in na Reki – s predstavitev ljubljanskega Inštituta za narodnostna vprašanja (INV) –, v

katerih sta sodelovali sestri dr. Barbara in dr. Kristina Riman, ter odmevno letno prireditev KPD Snežnik v Lovranu. Planinska skupina nadaljuje pestro dejavnost in napoveduje novo za letos, rubrika DPS prinaša prispevke udeležencev z Reke in Čabra, Literarni kotiček pa znova izpolnjuje poezija Marije Šenk, ki je izdala že peto zbirko. To omenja tudi rubrika Si-T, poleg predstavitve knjige o dialogu z islamom dona dr. Ivica Križa, gostujoče razstave o glasbeniku Tartiniju, protesta proti žičnati ograji na meji in slovensko obarvanega začetka pustnega veselja na Kastvu. Naša sodelavka Dragica Jakšetič se v svojem zanimivem Pogledu z onstran Snežnika med drugim sprašuje, ali je še kje kakšen topel jug. Naši gostji v rubriki Srečanja, Margita Mirić in Lucija Sinčić, pravita, da je toplo in prijetno v zboru KPD Bazovica, zato v njem vztrajata in dejavnost društva prizadevno soustvarjata že desetletja. K sodelovanju pa vabimo tudi vse rojake in zainteresirane za vključitev v katero izmed skupin društva, posebej pa tiste, ki bi se želeli pridružiti pripravi glasila s svojim prispevkom, prozo, poezijo ali fotografijo. Želimo vam prijetno branje. ■ Uredništvo

OBVESTILO

Govorimo slovensko, tečaj slovenščine

Zaradi velikega zanimanja za študij v Sloveniji in učenje slovenščine se bo v KPD Bazovica marca začel dodatni tečaj, namenjen predvsem maturantom, ki nameravajo študirati v Sloveniji. Vodila ga bo učiteljica Vida Srdoč, informacije v tajništvu v uradnih urah.

27. november, Narodna čitalnica, Kostrena

Življenje, kultura in zgodovina Kostrene

Na šestem znanstveno-strokovnem srečanju na temo Kostrene, obmorskega mesteca v neposredni bližini Reke, ki ga organizira tamkajšnja Katedra čakavskega sabora, sta sodelovali tudi članici KPD Bazovica, dr. Barbara Riman in dr. Kristina Riman, oba prispevka pa bosta tudi objavljena v Kostrenskem zborniku.

Dr. Kristina Riman je spregovorila o podobi Kostrene v periodičnem tisku, raziskovala je gradivo na Hrvaškem in tudi širšem, jugoslovanskem prostoru ter med drugim tudi slovenski tisk. Kot je poudarila, je Kostrena kot mestece z močno pomorsko tradicijo seveda manj znana kot denimo Reka in Bakar v njeni neposredni bližini, a vseeno ponuja zanimivo gradivo, ki ga velja raziskovati in jo tako bolje spoznati. Dr. Kristina Riman sicer trenutno raziskuje delovanje duhovnika slovenskih korenin Janka Barleta, ki je veliko pisal za otroke in mladino ter večji del življenja deloval v Zagrebu in je po njenem mnenju premalo poznan, predvsem na Hrvaškem.

Premalo znanemu gradivu se posveča tudi sestra, dr. Barbara Riman, ki je predstavila življenje in delo Tereze Golmajer, slo-

Sestri dr. Barbara Riman
in dr. Kristina Riman.
Foto: Marjana Mirković

venske učiteljice v Kostreni, rojene v slovenski družini Sosič v Opčinah pri Trstu. Tereza Golmajer spada med rojake s pomembno vlogo v prosveti in delovanju za krepitev narodne zavesti. V tem smislu je v obdobju po prvi svetovni vojni delovala v Kastvu in Buzetu, leta 1922, po moževi smrti, pa se preselila v Kostreno in tam živela do svoje smrti leta 1950. Tereza Golmajer je ena izmed številnih učiteljic, ki v zgodovini šolstva na Kvarnerju in Hrvaškem nasploh še vedno nimajo mesta, ki bi si ga s svojim delovanjem zaslužile, poudarja dr. Barbara Riman in dodaja, da je požrtvovalno in pomembno delo številnih učiteljic, v primerjavi z njihovimi moškimi kolegi, še močno prezrto. Svoje raziskovalne izzive bo zato v prihodnje namenila temu področju, posebno še tudi proučevanju zelo težkega položaja deklet, ki so iz krajev na območju današnje Slovenije prihajale služiti k premožnim družinam na prostoru današnje Hrvaške, in bile po njenih besedah "nevidne", pogosto so delale na črno in bile brez varnosti, za nameček pa – zaradi življenja v večjih mestih – neredko tudi stigmatizirane v svojem domačem, vaškem okolju. | Marjana Mirković

5. december, Slovenski dom LPD Bazovica

V gosteh MePZ DVD Drenova

Poleg našega pevskega zbora zborovodja Zoran Badjuk vodi še dva: na Viškovem in na Drenovi. Ker je v letu 2015 MePZ DVD Drenova praznoval svojo desetletnico delovanja, smo ga ob tej priložnosti povabili, da nam priredi celovečerni nastop v našem Slovenskem domu.

Za dobrodošlico je na začetku naš zbor zapel dve pesmi, nato pa so naši gostje napolnili dvorano z ubranim petjem. Raznovrsten spored je pritegnil pozornost navdušenega občinstva, ki je vsako točko nagradilo z aplavzom. Kmalu je bil program pri koncu in

po dodatkih smo se z aplavzom pevcem še enkrat zahvalili za nepozaben glasbeni doživljaj. Naš skupni zborovodja je bil pa še posebej ponosen in zadovoljen.

Po nastopu smo goste povabili na prigrizek v naše klubske prostore, kjer smo do poznih ur ob prijetnem kramljanju in pesmi tkali niti novega prijateljstva, z željo, da skupaj pripravimo še takih dogodkov.

| Zvonimir Stipetić

Z nastopa.
Foto: Zvonimir Stipetić

5. december, Dom obrtnikov, Poreč

Slovenski večer

Folklorna skupina KPD Bazovica se je z veseljem odzvala vabilu SKD Oljka iz Poreča k sodelovanju na Slovenskem večeru in obenem desetletnici njihovega društva in prednovoletnem **srečanju**.

Program je potekal v Domu obrtnikov, novi, lepo urejeni stavbi v samem središču mesta. Dočakali so nas prijazni člani slovenske skupine s predsednico društva Miriam Pran. Program se je začel ob 19. uri z nastopom vokalne skupine Ajdovke iz Umaga. Naša folklorna skupina se je najprej predstavila z istrskim *balunom*, saj smo bili gostje v Istri, za konec prireditve pa smo zaplesali venček gorenjskih in prekmurskih plesov, vse ob spremljavi harmonikarja Ivana Simiča in basista Ivana Hareja. Program je povezovala Miriam Pran, z nekaj besedami o folklori pa nas je predstavila naša plesalka in podpredsednica društva Bazovica,

Jasmina Dlačič. Naš nastop je bil zelo dobro sprejet in občinstvo nam je z veseljem ploskalo.

V predddverju doma je gostitelj, SKD Poreč, prikazal zanimivo, zelo posebno razstavo izdelkov svojih članov, in sicer delavnice filcanja volne in keramične delavnice. Slikoviti izdelki so bili večinoma okrašeni z ljudskimi motivi Slovenije. Za konec je gostitelj vse udeležence programa povabil na okusno večerjo in marsikdo je užival v razkošni potici, tradicionalni slovenski sladici in drugih dobrotah, ki so jih pripravile članice poreškega društva. Sledilo je druženje v dobrem razpoloženju, kjer smo se člani vseh treh društev bolje spoznali. Veselimo se naslednjega srečanja na Reki. | Slavica Vuković Bačić

Uspešen nastop.
Foto: Milan Grlica

6. december, Zagrebški velesejem, Zagreb

Božični bazar 2015

Mednarodni klub žensk Zagreb (IWCZ) je tudi v letu 2015 organiziral humanitarni božični sejem. Povabljeni so bila veleposlaništva, da se predstavijo. Na priljubljen predbožični dogodek v Zagrebu, letos dvaindvajseti, se je odzvalo kar 46 držav in na stojnicah predstavilo nacionalne specialitete, na odru pa pesmi in plesne. Visoka pokroviteljica letošnjega bazarja je bila predsednica Hrvaške Kolinda Grabar-Kitarović. K pomenu bazarja je s svojim prihodom pripomogel zagrebški župan Milan Bandić, ki je ob 11. uri uradno odprl dogodek. Ves dobiček bo namenjen nakupu prepotrebne opreme za dve ustanovi, Center za vzgojo in izobraževanje Zajezda v Budinčini in Psihiatrično bolnišnico v Lopači.

V samo nekaj urah je več kot sedem tisoč obiskovalcev uživalo v različnih nacionalnih izdelkih, darilih, čestitkah, toplih in hladnih jedeh, slaščicah, pijači in še marsičem. Poleg okusov sveta so obiskovalci uživali v kulturnem programu, ki ga je povezovala predsednica Mednarodnega kluba žensk Zagreb, Johanna Parnis iz Velike Britanije. S pesmijo ali plesom so se predstavili Čile, Japonska, Indonezija, Makedonija, Ruska federacija, Poljska, Irska, Švedska, Ukrajina, Španija, Kosovo, Slo-

venija in Hrvaška. Za konec je organizator priredil še žrebanje vstopnic, saj je bila vsaka tudi srečka.

Slovensko veleposlaništvo je za predstavitev narodnih plesov in pesmi svoje dežele povabilo naše folklorno društvo Bazovica. Na odru smo zaplesali venček gorenjskih in prekmurskih plesov ob spremljavi harmonikarja Ivana Simiča in basista Ivana Hareja. Prekrasne in bogate noše ter vesel plesni ritem so navdušili občinstvo. Takoj nas je poiskal začasni odpravnik poslov na veleposlaništvu dr. Marko Rakovec, malo poklepetal z nami, naredili smo skupno fotografijo. Ogledali smo si slovensko stojnico z znanimi izdelki iz kristala, s čokolado, mesninami, etno spominčki... Obiskali smo tudi druge stojnice, kot so kitajska, korejska, gruzijska, izraelska, kanadska, britanska, bosansko-hercegovska in uživali v čudovitem, zabavnem vrvežu... Nismo mogli oditi iz Zagreba, ne da bi doživeli advent na Zrinjercu in Jelačičevem trgu ter obiskali katedralo. Zadovoljni in v dobrem razpoloženju smo srečno pripotovali na Reko. | Slavica Vuković Bačić

S predstavnikom veleposlaništva.
Foto: Milan Grlica

11. december, KS Marinići pri Reki

Nastopil MePZ KPD Bazovica

Božični in prednovoletni čas je poln veselja in pesmi. V krajevni skupnosti Marinići so priredili pevski večer, na katerem je ženska pevska skupina proslavila svojo obletnico. Povabili so še sedem zborov in pevskih skupin, med njimi tudi našega. Na začetku je bila slavnostna podelitev nagrad in diplom ob obletnici ženske pevske skupine, ki je nato zapela kratek program. Takoj zatem je nastopil MePZ Bazovica s tremi slovenskimi božičnimi pesmimi in prejel velik aplavz nabito polne dvorane. Po končanem nastopu smo se pevci družili ob prigrizku in kapljici ter se v veselem razpoloženju razšli.

■ Zvonimir Stipetić

11. december, Galerija Laurus, Lovran

Letno srečanje KPD Snežnik

KPD Snežnik iz Lovrana je decembrsko srečanje v letu, ko je društvo slavilo desetletnico delovanja, pripravilo v galeriji Laurus, tokrat daleč premajhni za vse, ki so si želeli ogledati bogat in pester program. Pripravili so ga v sodelovanju z društvi iz Istre in z Reke, in med nastopajočimi so se zvrstili številni rojaki: predsednica SKD Oljka iz Poreča Miriam Pran je ob glasbeni spremljavi na harmoniki študenta ljubljanske akademije za glasbo, Daniela Šimka iz Čavlov, znova razveselila s svojim lepim petjem, legendarni gledališčnik reškega KPD Bazovica Alojz Usenik je doživeto interpretiral pesem Zdomec reškega rojaka Slavka Arbitra, koordinator kulturnih dejavnosti v KPD Bazovica Vitomir Vitaz je recitiral poezijo Franceta Prešerna, s krajšim nastopom pa sta občinstvo navdušila še pevska skupina Encijan iz mešanega pevskega zbora SKD Istra iz Pulja in Trio Lipa iz istoimenskega slovenskega društva iz Buzeta. Ti so za vedro razpoloženje poskrbeli tudi med poznejšim druženjem.

Navzoče je nagovoril predsednik KPD Snežnik Vasja Simonič in ob tej priložnosti predstavil tudi deseto številko letnega glasila Liburnijska priloga ter posebej spregovoril o jubileju. Pozdravne besede in voščilo z najboljšimi željami za praznike pa je izrekel tudi predsednik krovne organizacije, Zveze slovenskih društev na Hrvaškem, Darko Šonc. Program je povezovala večletna vod-

19. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Prednovoletna prireditev

Prednovoletna prireditev je dvorano Slovenskega doma napolnila do zadnjega kotička. Novost je bil program, ki je bil poleg domačih skupin društva pripravljen tudi v sodelovanju z rojaki, tokrat s SKD Ajda iz Umaga in gostom iz Ljubljane.

Uvodoma je nastopil mešani pevski zbor KPD Bazovica in pod vodstvom zborovodje Zorana Badjuka zapel priložnostni, praznično obarvan repertoar pesmi, za klavirjem je nastop spremljala reška pianistka Vjera Lukšić. Na odru se je zatem v vedrem ritmu in spletu slovenskih plesov zavrtela folklorna skupina, ki jo vodi Nataša Grlica, za glasbeno spremljavo njihovega nastopa pa sta tudi tokrat poskrbela Ivan Harej na basu in Ivan Simić na harmoniki. Poseben gost večera in prijetno presenečenje je bil operni pevec Luka Ortar, ki v Zagrebu končuje študij pri profesorici Dunji Vejzović. Po poletnem gostoljubju društva Bazovica, kjer je vabil za nastope – v Hrvaškem narodnem

Dvorana v Marinićih premajhna.
Foto: Zvonimir Stipetić

Darko Šonc in Vasja Simonič. Foto: Milan Grlica

ja ustvarjalne delavnice v KPD Snežnik Branka Širola in predstavila tudi razstavo ročnih del ter umetniških izdelkov z naslovom Naših deset let. Razstava je bila na ogled do 6. januarja in prizadevne članice so zanj zasluženo prejele več čestitk in pohval. ■ Marjana Mirković

gledališču Ivana pl. Zajca na Reki je sodeloval v predstavi Don Giovanni –, se je rad odzval vabilu na decembrski nastop in zapel dve serenadi, za klavirjem pa ga je spremljal prijatelj Tadej Horvat. Oder so zatem prevzele gostje iz Umaga, pevke Ajdovke, in pod vodstvom Irene Car navdušile z nastopom več slovenskih ljudskih pesmi, ki so sicer ogrodje njihovega repertoarja, je poudarila predsednica SKD Ajda, Danica Bojković. Program prireditve je povezoval koordinator kulturnih dejavnosti v KPD Bazovica Vitomir Vitaz in ob koncu na oder povabil še glasbeno skupino KPD Bazovica, Mimo ritma, ki jo vodi

Andrej Mohar, strokovni vodja pa je Ivan Harej. Program priljubljenih božičnih in drugih uspešnic je s pevskim nastopom tudi tokrat lepo obogatila Zdenka Kallan Verbanac.

Večer se je z obilico dobrih želja in prazničnih čestitk nadaljeval še dolgo v noč, z druženjem ob vedri glasbi, za katero je skrbel Trio Asi, ter pesmijo in plesom v dobri družbi. | Marjana Mirković

Ajdovke navdušile.
Foto: Marjana Mirković

21. december Filozofska fakulteta, Reka

Slovinci na Hrvaškem, vizija prihodnosti

Na reški filozofski fakulteti so predstavili delovanje Inštituta za narodnostna vprašanja (INV) iz Ljubljane in srečanje z okroglo mizo na temo Slovinci na Hrvaškem – vizija prihodnosti. Dogodek je pripravila dr. Barbara Riman (INV), ki proučuje zgodovino slovensko-hrvaških odnosov in delovanje posameznikov. Udeležili so se ga dr. Damir Josipović (INV), dr. Kristina Riman (Univerza Jurja Dobrile v Pulju), dr. Budsilav Vukas ml. (pravna fakulteta na Reki) in dr. Vera Kržišnik Bukić (INV), pobudnica in dolgoletna raziskovalka položaja in zgodovine Slovencev na Hrvaškem. Ob tej priložnosti se je tudi z optimizmom ozrla na novejši razvoj slovenskih organizacij in med drugim poudarila vlogo in pomen posameznih rojakov pri ohranjanju jezika in kulture. Navzoči so bili tudi predstavniki slovenskih organizacij: podpredsednica KPD Bazovica dr. Jasmina Dlačić (ekonomska fakulteta na Reki) je predstavila razvejeno dejavnost društva, predsednik Sveta slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije in KPD Snežnik Vasja Simonič je spregovoril o slovenski skupnosti in položaju manjšin na Hrvaškem, predstavnica slovenske narodne manjšine Varaždinske županije in

podpredsednica SKD Nagelj Barbara Antolić Vupora pa je opozorila na pomen učenja slovenščine, ki na njeno pobudo uspešno poteka v Varaždinu in na obmejnem območju Varaždinske županije, ter se dotaknila vprašanja krepitve manjšinske samouprave. Rojakom na Reki je ob tej priložnosti podarila tudi zanimivo novo publikacijo SKD Nagelj iz Varaždina z naslovom Slovinci v Varaždinski županiji avtorja dr. Filipa Škiljana, pri pripravi katere je tudi sama tvorno sodelovala.

Po razpravi je v drugem delu sledila predstavitev publikacij INV in zbirke Medetnični odnosi v obmejnem prostoru med Slovenijo in Hrvaško, avtorjev dr. Vere Kržišnik Bukić in dr. Damirja Josipovića. Srečanje je sklenila razstava Bogastvo različnosti, izrečeno s fotografijo, katere pobudnica je bila fotografska skupina KPD Bazovica, predstavila pa jo je tajnica društva Eva Ciglar.

| Marjana Mirković

Dr. Barbara Riman,
Barbara Antolić Vupora
in dr. Jasmina Dlačić.
Foto: Marjana Mirković

22. december, Slovenski dom KPD Bazovica

Hribi 2014, predavanje

Že po tradiciji je imel v veliki dvorani društva vodja planinske skupine Darko Mohar predavanje s pregledom dejavnosti v preteklem letu.

Čisto na začetku smo se spomnili naših dolgoletnih članov in dragih prijateljev, ki jih ni več med nami: Jasne Zazijal Marušić, Milice Pejović in Tolje Hromina.

Predavanje Hribi 2014 so popestrile številne fotografije, zajelo pa je pregled vseh aktivnosti planinske skupine v tem letu,

kot so lastno organizirani planinski pohodi, naša udeležba na pohodih v organizaciji drugih planinskih društev, organizacija rednih planinskih tečajev, organizacija fotografskih razstav naših članov in gostov iz drugih planinskih društev, sodelovanje s slovenskimi planinskimi društvi v Sloveniji in zamejstvu ter organizacija skupnih pohodov in več predavanj s tematiko planinskih in alpinističnih pohodov in podobno.

Poleg naših članov so predavanju prisluhnili številni člani prijateljskih planinskih društev z Reke in iz okolice ter Slovenije in skupaj z njimi smo se z užitkom spomnili vseh teh dogajanj.

| Ivo Marušić

15. januar, Pumpa bar, Knežak

Impresije z morja, razstava fotografske skupine KPD Bazovica

V okviru večletnega sodelovanja s fotografsko skupino KPD Bazovica z Reke so v razstavnih prostorih fotografskega kluba Sušec na Knežaku odprli razstavo z naslovom Impresije z morja.

Dejavnost gostov in njihovega društva je predstavila vodja fotografske skupine KPD Bazovica Anita Hromin in pri tem posebej izrazila zadovoljstvo nad stiki in uspešno izpeljanimi skupnimi projekti. Kot je povedala, je bila tokratna razstava že peti skupni dogodek, na njej pa se je predstavilo deset od skupno štirinajstih članov, kolikor jih danes šteje skupina, in sicer

Fotografi zadovoljni.
Foto: Stojan Spetič

Điljo Arbula, Mirjana Brumnjak, Du-bravka Dijanić, Jasmina Dlačić, pok. To-lja Hromin, Dionis Jurić, Darko Mohar, Ira Petris, Istog Žorž in Anita Hromin.

O odličnem sodelovanju kluba Sušec – ta združuje fotografe z Bistriškega in Pivškega – z rojaki z Reke je na odprtju spregovorila tudi njegova članica Neta Vergan. Kulturni program ob tej priložnosti je z interpretacijo svoje pesmi o morju lepo obogatila članica KPD Bazovica Zdenka Kallan Verbanac, z vedro glasbo na harmoniki in kitari pa sta navzoče razveselila še mlada glasbenika, brata Aljaž in Blaž Godina s Knežaka. O dogodku sta poročala tudi televizijska postaja TV Galeja iz Ilirske Bistrice v oddaji Bistriški utrinki (5. februarja 2016) in časopis Primorske novice. ■ Marjana Mirković

21. januar, Slovenski dom KPD Bazovica

Moj kraj, fotografski natečaj Mini format

Program Kulturni mozaik je bil od 21. januarja do 19. marca v društvu zasnovan v počastitev kulturnega praznika. Poleg osrednje proslave Prešernovega dne (13. februarja), predstav gledališke skupine (komedija Niti tat ne more pošteno krasti, na besedilo Daria Foja in v režiji Serda Dlačića, 27. februarja in 19. marca) in knjižnega večera v društvu (11. marca) se je v program z več dogodki tvorno vključila tudi fotografska skupina KPD Bazovica z vodjo Anito Hromin: najprej z razstavo Moj kraj v okviru natečaja Mini format, nato 11. februarja z razstavo Potepuh Dionisa Jurića, dan zatem z razstavo “?” v Narodni čitalnici na Reki in 1. marca z razstavo fotografij članov planinske skupine z naslovom Obzorja.

Skupina letos praznuje desetletnico delovanja. Za seboj ima petinštirideset razstav doma in na tujem in Anita Hromin napoveduje, da bodo jubilej med drugim počastili s posebno razstavo. Koledarsko leto pa so začeli zelo aktivno: predstavitvi na Knežaku 15. januarja je sledila razstava fotografij z mednarodnega natečaja Mini format na temo Moj kraj v organizaciji KPD Bazovica. Spremlja jo lepo oblikovan katalog, delo oblikovalke Tee Tadej, na ogled pa je že bila septembra lani v galeriji Kult 3000 v Ljubljani. Po besedah vodje projekta Eve Ciglar je

bil natečaj namenjen ljubiteljskim in profesionalnim fotografom iz Slovenije in vseh sosednjih držav; v sodelovanju z reškimi fotografom Borislavom Božičem se je prijavilo petdeset avtorjev in skupno poslalo 168 fotografij. Izbor najboljših je opravil selektor, samostojni reški umetniški fotograf in mentor fotografske skupine Istog Žorž.

Prvo nagrado je prejel Pavao Toth iz Bjelovarja, med drugim tudi član reškega fotografskega kluba Rijeka in tako dobil priložnost za samostojno predstavitev v KPD Bazovica. Drugonagrajenka je bila Ana Nekić iz Slovenije, tretjo nagrado pa so podelili Hanziju Reichmannu iz Avstrije. Tri enakovredne diplome so prejeli Silvija Butković, Miro Dežulović in Danica Horvatin Šabac, pohvale pa Anita Hromin, Dionis Jurić in Antonija Lasić. Čestitamo!

Zanimanje za fotografije.
Foto: Marjana Mirković

Eva Ciglar je spregovorila o projektu, predstavila društvo in fotografsko skupino ter napovedala, da bo razstava, zasnovana kot potujoča, obiskala tudi Madžarsko, Avstrijo in Italijo – slednjo predvidoma najprej, in sicer Tržaško knjižno središče v Trstu.

Kulturni program na odprtju razstave sta z glasbenim programom na violini in

violončelu obogatila mlada člana društva, desetletna Eva Lončarić in njen leto dni starejši brat Miron, ki se je predstavil še s samostojno točko.

Razstava je privabila številne obiskovalce, med njimi tudi sodelujoča avtorja iz

Slovenije, člana Fotografskega kluba Sušec iz Ilirske Bistrice, nekdanjega nagrajenca natečaja, Stojana Spetiča iz in Neto Vergan. Odprtja pa se je na povabilo dr. Barbare Riman v okviru pouka na terenu udeležila tudi skupina študentov, ki na reški filozofski fakulteti obiskujejo njen predmet, Slovensko-hrvaške kulturne vezi. | Marjana Mirković

27. januar

Smiljana Knez nova veleposlanica RS v RH

Hrvaška je dala soglasje za imenovanje nove slovenske veleposlanice v Zagrebu Smiljane Knez, ki je sicer lani končala veleposlaniški mandat v Pragi. Dosedanjemu veleposlaniku Vojku Volku je s koncem avgusta potekel mandat in veleposlaništvo je vodil odpravnik poslov Marko Rakovec.

Smiljana Knez bo novo dolžnost veleposlanice RS v RH predvidoma začela opravljati do 1. marca letos. V Zagrebu jo vsekakor čaka veliko dela, posebno glede na sedanje odnose med državama, predvsem zaradi izstopa RH iz arbitražnega sporazuma in različnega pristopa obeh držav do krize s prebežniki.

11. februar, Slovenski dom KPD Bazovica

Dionis Jurić: Potepuh, razstava fotografij

Dionis Jurić (1973) je doktor znanosti in izredni profesor na reški pravni in ekonomski fakulteti, veliko svojega prostega časa pa preživi v okviru dejavnosti KPD Bazovica. Fotografija je postala njegov konjiček leta 2002, v času, ko se je nič manj strastno zapisal tudi med planince. V KPD Bazovica se je včlanil leta 2008 in postal dejaven v fotografski in planinski skupini – vključen je tudi v PD Opatija –, v zadnjih letih pa rad sodeluje tudi v glasbeni skupini.

V okviru fotografske skupine je sodeloval na številnih skupinskih razstavah v Sloveniji in na Hrvaškem, tokrat pa se je prvič samostojno predstavil. V izbor iz svojega bogatega in zanimivega arhiva ga je po več letih naposled uspelo pregovoriti vodji skupine Aniti Hromin, ki je njegovo nadarjenost prepoznala že pred leti.

12. februar, Narodna čitalnica, Reka

Vprašaj, razstava fotografij

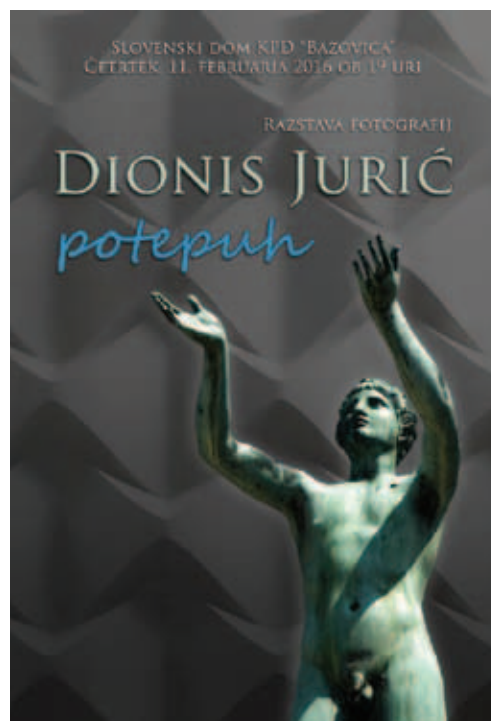
V okviru sodelovanja z reško mestno knjižnico je fotografska skupina KPD Bazovica znova gostovala v Narodni čitalnici na reškem Korzu.

Zanimiva razstava z naslovom *Vprašaj* predstavlja abstraktne motive, ki so jih v svoj objektiv ujeli člani fotografske skupine, za postavitev pa so izbrali predvsem barvno bogata dela. Razstava je bila že na ogled v KPD Bazovica, kjer je predstavila enajst avtorjev, v Narodni čitalnici pa jo je pomagala uresničiti prijazna rojakinja Andreja Silić Švonja, v mestni knjižnici sicer pristojna za različne kulturne in evropske projekte te ustanove.

Dionis Jurić pri fotografiranju izbira različne motive, ne zgolj s planinskih izletov, temveč od krajine in narave nasploh pa do arhitekture in najrazličnejših predmetov iz našega okolja. Zaradi pretanjenega posluha za kader in perspektivo nam s svojimi fotografijami – kot piše v katalogu, ki spremlja razstavo – ponuja pogled na svet z drugačnega zornega kota, kot smo ga sicer vajeni. Na ogled je dvaindvajset del Dionisa Jurića, ki so posebna tudi zato, ker pozornemu gledalcu poleg vizualnega užitka prenesajo tudi čustveno razpoloženje, ujeto na fotografije.

Kulturni program na odprtju razstave je s sodelujočim nastopom Dionisa Jurića izpolnila glasbena skupina Mimo ritma. | Marjana Mirković

Naslovnica kataloga.
Oblikovanje:
Andrej Hromin

Za popestritev programa sta na odprtju v narodnih nošah sodelovala mlada člana folklorne skupine KPD Bazovica, Martina Grlica in Ivica Kurjega. Dogodek o razstavi, ki je bila na ogled do konca februarja in organizirana v sklopu projekta Kulturni mozaik v KPD Bazovica, je posnela tudi lokalna TV postaja Kanal RI. | Marjana Mirković

V Narodni čitalnici.
Foto: Ivo Marušič

13. februar, Slovenski dom KPD Bazovica

Prešernov dan, prireditve ob kulturnem prazniku

Proslava v počastitev kulturnega praznika je tudi letos potekala v sodelovanju z ilirskobistriško izpostavo Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD). V razmerah, ko smo na Hrvaškem vsakodnevno lahko priča sovravnemu govoru, uprtemu tudi proti narodnim manjšinam, je sporočilo, ki ga je v uvodnih besedah na prireditvi izrekel povezovalc Vitomir Vitaz, koordinator kulturnih dejavnosti v društvu, toliko pomembnejše: spoštovati drugačne jezike, kulture in molitve ter skrbno ohranjati in predstavljati svoje kulturno izročilo kot vez in zagotovilo za obstoj. In s kulturo, ki naj bo tudi način življenja, naj bo prežeto vse leto, ne le februar, je še poudaril Vitomir Vitaz.

Prvi del programa je s krajšim nastopom napovedal mešani pevski zbor KPD Bazovica pod vodstvom Zorana Badjuka in ob spremljavi reške pianistke Vjere Lukšič, solist v pesmi Nocoj, pa, oh nocoj, je bil Boris Rejec. Na odru se je zatem v spletu belokranjskih plesov živahno zavrtela in tudi zapela folklorna skupina, ki jo vodi Nataša Grlica, nastop pa sta tudi tokrat na harmoniki in basu spremljala Ivan Simič in Ivan Harej.

Drugi del večera je izpolnil nastop kulturnikov z Bistriškega. Program sta povezovala Iris Dovgan Primc in Igor Štemberger, vodja ilirskobistriške izpostave JSKD, in ga tudi dopolnila s pezijo Dragotina Ketteja, ki mu bodo ob letošnji 140. obletnici rojstva na Bistriškem posvetili več kulturnih dogodkov in sim-

Belokranjski ples.

Jasenski kerglci zaigrali tudi po nastopu.
Foto: Marjana Mirković

pozij. Nastop gostujočih pevcev je z bistriško himno začela moška pevka skupina Ahec, ki jo vodi Saša Boštjančič, stari in priljubljeni znanec dvorane KPD Bazovica. Pevce je zbral na željo svojega sina, sicer pa razen njega vsi pojejo tudi v drugih zborih. Zatem se je predstavila ženska pevka skupina Kočanke, ki je, kot je povedala vodja Magda Logar, nastala iz naključnega nastopa pred desetimi leti, članice pa ohranjajo krajevno pevsko dediščino in jo rade predstavljajo v ožjem in širšem okolju. Polno dvorano pa je tudi z igranjem na predmete za kmečka opravila posebej navdušil živahen in slikovit nastop skupine Jasenski kerglci in proti koncu jim je pritegnilo tudi precej polne dvorane. Po besedah vodje Bojana Dovgana je tudi njihova skupina nastala po naključju, a jo uspešno ohranjajo, pohvalijo pa se tudi z gostovanji pri rojakih v Avstraliji.

Za bogat program se je gostom v imenu društva zahvalil Vitomir Vitaz, gostovanje pa je znova obogatilo knjižne police društva z novo publikacijo (Moji spomini za mlade Bistričane), ki s spomini Antonije Mikuletič Žnidaršič, zapisanimi pred sto leti, oživljajo takratno življenje v Ilirski Bistrici in okolici.

Druženje ob pesmi in plesu ter vedri glasbi Jasenskih kerglcev je z dogovori za prihodnje okrepilo odlične stike z JSKD: v bistriški knjižnici Makse Samsa bo tako predstavljena knjiga o Alojzu Useniku, marca bo na Reki gostovalo Literarno društvo Ilirska Bistrica, KPD Bazovica pa bo s folklorno skupino aprila sodelovala na območnem srečanju folklornih skupin za Južno Primorsko in MePZ tudi letos na Občinski reviji pevskih zborov v Ilirski Bistrici.

Marjana Mirković

Še tat ne more pošteno krasti, nova predstava dramske skupine KPD Bazovica

Dramska skupina društva že leto dni pripravlja novo premiero, napovedano za 27. februar. Avtor besedila je Dario Fo, režijo je prevzel Serdo Dlačič, igrajo pa Eva Ciglar, Ivana Baković, Milan Grlica, Nataša Grlica, Anita Hromin, Ivo Marušić in Vitomir Vitaz, šepetalka je Anita Hromin, za tehniko skrbita Ivan Harej in Andrej Mohar, za fotografije za katalog pa sta poskrbela Darko Mohar in Andrej Hromin, ki je tudi oblikoval katalog.

Iz kataloga. Oblikovanje: Andrej Hromin

28. november, Pečnik na Učki

Tradicionalno se proti koncu leta odpravimo na Učko. Letos je bil cilj povzpeti se na Suhi vrh (1333 m), vendar smo ga zaradi nepričakovano veliko padlega snega prestavili na nekoliko nižji Pečnik.

V Poljanah, kjer smo začeli pohod pod vodstvom vodnika Borisa Rumca, se nas je zbralo 23. Pot nas je na začetku popeljala skozi vas Aničiči, potem pa nas je čakala približno ena ura zmerne vzpona. Pod vrhom se je nabralo tudi kar nekaj snega, tako da je bilo nujno hoditi zelo previdno, naš pohod pa je tako postal skoraj zimski vzpon. Pečnik (641m) je gol vrh, o katerem pravijo, da je poleg Vojaka najlepša razgledna točka na Opatijski planinski obhodnici. Pred sabo smo imeli enkratni pogled na Učko, Reko, Reški zaliv, otoke in celo slovenski Snežnik. Navdušene in napolnjene z dobro energijo nas je Boris z vrha popeljal na še en zanimiv kraj: jamo (pečino), po kateri je Pečnik dobil ime in leži na njegovem južnem vznožju. Prekrasno in čudovito!

Prelepo jutro na Učki smo končali v planinski koči na Poklonu. V pričakovanju naslednjega obiska prelepe Borisove Učke smo se veselo in v dobri družbi posladkali z domačimi sladicami, ki so jih pripravile pridne članice Marija, Maja, Silvina in Mira. | Dubravka Dijanić

22. december, 36. zimski pohod na Javornik

Na pohodih v spomin na 47 padlih borcev Anejevega bataljona sem sodeloval že desetkrat in do leta 2013 srečeval številne planinske prijatelje pa tudi nekdanjega predsednika Slovenije Milana Kučana. Doslej smo pristopali na vrh s kmetije Grom nad Črnim vrhom ali iz Loma, letos pa s planinske poti številka 31a, speljane pod Čelkovim vrhom. Pristop traja urico in pol, višinska razlika je nekaj več kot 400 m. Zaradi izredno tople zime na stezi ni bilo snega, žal tudi ne planincev z Reke, sicer rednih udeležencev. Pod samim vrhom je planinska koča, Pirnatov dom, postavljen leta 1952 (PD Javornik, Črni vrh). Prispeli smo na začetek proslave in lahko poslušali čustveni nagovor enega izmed udeležencev bojev davnega leta 1943, ki je ljudem zaželel veliko razumevanja, strpnosti in življenje brez meja in žic. Srečali smo tudi prijatelje iz Obalnega PD iz Kopra in SPD Trst iz Trsta. Vsa naša srečanja so vselej vesela, smisel pohodov so družje-

nja s prijatelji in vsako snidenje znova je za nas srečnejše. Po krajšem počitku smo krenili še na 1240 metrov visok vrh in razgledni stolp. Razgled je enkratni, saj Dolomiti, Julijske Alpe, Karavanke, Savinjske Alpe ter Snežnik in Tržaški zaliv ležijo kot na dlani. Kot vsako leto se je izlet končal v vasi Črni Vrh in ob žlikrofih ter refošku smo obujali spomine na pretekle pohode. | Zoran Bistričič, prevod Darko Mohar

V jami Pečnik.
Foto: Dubravka Dijanić

Na vrhu Javornika.
Foto: Zoran Bistričič

1. januar: Vojak na Učki, novoletni vzpon nadaljuje tradicijo

Mila jesen in začetek zime ter nadpovprečno visoke temperature so omogočili prijetno hojo v hribe in veliko lepih in toplih doživetij. Tudi tradicionalni novoletni vzpon na najvišji vrh Učke je – v primerjavi z lanskim letom, ko je bilo veliko snega – potekal v lepem vremenu. Novoletnega izrekovanja voščil in druženja se je udeležilo 15 članov planinske skupine Bazovice. Točno opoldne se je odprlo kar nekaj steklenic penine in tako stopilo v novo planinsko leto z obilico dobre volje. Z rahlo zamudo so se letos druženju priključile tudi tri dolgoletne prijateljice naše skupine iz Ljubljane in Ilirske Bistrice, kar je srečanju dalo mednarodni pomen. Popoldansko druženje v koči na Poklonu in pred njo se je nadaljevalo vse do sončnega zahoda. Želja udeležencev je, da bi se za planince leto 2016 nadaljevalo v enakem vzdušju. **Darko Mohar**

Vzpon na Vojak. Foto: Darko Mohar

10. januar, Še malo tradicije z Istro

Po Istri lahko hodiš leta in leta, in če le potuješ z odprtimi očmi, boš vedno videl in se naučil česa novega. Naš prvi "ta pravi" letni izlet je vedno v Istri, in tudi leto 2016 ni bilo izjema. Diana, Silvina, Mira, Ago in Mario so dobitna kombinacija za organizacijo, to je res njihov teren! Potepanje se je začelo v Vodnjanu, s kratkim podukom o suhozidni gradnji istrskih hiš – *kažunov*. O tem je spregovoril arhitekt Branko Orbanić, velik ljubitelj teh pripovedi o Istri. Poln avtobus udeležencev je pozorno spremljal razlago, tako da upamo, da ga bomo imeli priložnost poslušati tudi v društvu. Od Vodnjana do svete Foške ni vzponov niti spustov, toda pot je vseeno izredno zanimiva. Številni oljčni nasadi, *kažuni*, arheološko najdišče pri cerkvi svetega Mihaela z rimskimi termami, starokrščansko baziliko in nekoliko mlajšo cerkvico. Čreda ovac s pastirjem na paši, stari ali obnovljeni *kažuni*, dvojni, celo trojni, prave mojstrovine suhozidne gradbene tehnike. Pot se je končala pri triladijski baziliki, posvečeni sveti Foški in poslikani z izjemnimi freskami. Veličastna, osamela, zgrajena na področju, kjer baje seva veliko energije. Po legendi številne čudežne ozdravitve pritegnejo množice ljudi. Četudi vse to morda ni res, že samo bivanje v okolici take lepote učinkuje zdravilno na človeka. Seveda se izlet v Istro ne more končati brez kmečkega turizma in z veliko dobre hrane, pesmi in plesa za konec prekrasnega vstopa v novo planinsko leto. **Darko Mohar**

Pred *kažuni*.
Foto: Darko Mohar

17. januar, 22. zimski vzpon na Viševico

Zimske vzpone na Viševico, hrib v zaledju turistične Crikvenice tretjo nedeljo v januarju, organizira PD Strilež. Doslej se še ni zgodilo, da bi vzpon potekal v enakih razmerah kot v preteklih letih. Planinci Bazovice so se vzpenjali na ta hrib po dežju, ob močnem sneženju, spomladanskem vremenu, po orkanski burji, skozi meglo in še bi se dalo kaj naštetih. Na letošnjem pohodu je pihala močna burja in bilo je tako mrzlo, da je posameznim udeležencem zmrznila voda v stekleničkah. V vršnem delu je nekaj dni prej zapadlo okrog pol metra suhega snega, tako da je bil vzpon pravzaprav lep, zimski. Udeležili so se ga štirje člani planinske skupine in ob vznožje hriba, planinsko koč Vagabundina koliba, prišli v organizaciji PD Kamenjak z Reke. Kljub mrzlemu vremenu je na pohodu sodelovalo več kot sto planincev in nekaj jih je prišlo celo iz Slovenije. Razen samega vzpona, ki so ga uspešno opravili vsi štirje člani Bazovice, smisel takšnim dogajanjem dajo predvsem srečanja z dragimi prijatelji, člani planinskih društev z Reke in iz nje-ne širše okolice. | Darko Mohar

31. januar, Tečaj hoje v zimskih razmerah – Sviščaki 2016

Na Viševici.
Foto: Darko Mohar

Snega letos na Snežniku ni bilo, tako da praktično predavanje ni moglo biti izpeljano. Proti Snežniku smo zaradi blata na planinski poti na Vladovo priporočilo krenili po cesti. Na vrhu naj bi nas pričakala močan južni veter in megla. Dom zaradi hišnikove bolezni ni odprt.

Po cesti smo prispeli do sedla pod Snežnikom, od koder se je peterica vrnila v dom. Preostali smo z vodniki odšli proti vrhu, kamor smo prispeli kljub nekaj snega in ledu na poti ter megli, ledu in mrazu na vrhu. Tam smo se zatekli v od-

prt bivak. Ni nas motilo preveč opreme in vlaga, tudi brez ognja je bilo toplo. Na vrh se nas je povzpelo osem iz planinske skupine in štirje vodniki.

Po vzponu je v domu na Sviščakih sledilo krajše druženje, pri katerem smo se Vladu Deklevi in njegovi ekipi zahvalili za trud pri izpeljavi tega tečaja. V poznih popoldanskih urah smo se srečno vrnili na Reko. | Mario Aničič, prevod Darko Mohar

Megla in led.
Foto: Mario Aničič

Planinska skupina KPD Bazovica: izleti in druge dejavnosti v 2016. letu

	Datum	Izlet ali druga dejavnost	Opomba
MAREC	5. 3.	Kastavski gozd ("Ženske v hribe")	lastni prevoz
	13. 3.	Krk – Hlam, Mala luka	lastni/avtobus
APRIL	3. 4.	spomladanski sprehod po Krasu	lastni/avtobus
	17. 4.	Prijateljstvo brez meje	organiziramo mi!
MAJ	7. ali 8. 5.	otoka Grgur in Goli	ladja iz Baške
	23.–29. 5.	dalmatinski otoki: Hvar	avtobus
JUNIJ	18. 6.	Golte – Dan slovenskih planincev	lastni prevoz
	24.–26. 6.	Psunj – Dnevi hrvaških planincev	lastni prevoz
JULIJ	1.–3. 7.	slovenske Alpe	lastni prevoz
AVGUST	27.–28. 8.	planina Kuhinja	lastni prevoz
SEPTEMBER	4. 9.	Bazoviški pohod	avtobus
	11. 9.	Vela Pliš – Platak	lastni prevoz
	17.–18. 9.	Posavje	lastni prevoz
OKTOBER	2. 10.	Pohod na Slavnik	lastni prevoz
	16. 10.	Rakitna – Krim	lastni prevoz/avtobus
NOVEMBER	30. 10.	Mirna gora	lastni prevoz/avtobus
	27. 11.	Učka in Čičarija	lastni prevoz
DECEMBER	10. 12.	Ljubljana – Šmarna gora	lastni prevoz

Spremembe datuma/cilja izleta so odvisne od vremenske napovedi ali dejavnosti društva.

V načrtu imamo še tri fotografske razstave (eno gostujočo) in pet predavanj (tri z gosti). Datumi bodo objavljeni pozneje. Sestanki planinske skupine so ob torkih od 20. do 22. ure, stik: tajništvo KPD Bazovica v uradnih urah in Darko Mohar (gsm:+385 91 573 0362).

26. januar, Mestna hiša, Reka

Sprejem za predsednike manjšinskih svetov

Reški župan Vojko Obersnel s sodelavci je sprejel nove predsednike svetov in predstavnico češke narodne manjšine na ravni mesta.

Po podatkih ljudskega štetja iz leta 2011 na Reki živijo pripadniki prav vseh dvaindvajsetih manjšin, naštetih v ustavi (in še Aškali), skupno 17.785 oziroma 13,83 % prebivalstva. Na manjšinskih volitvah 31. maja lani je bilo izvoljenih devet manjšinskih svetov (albanski, bošnjaški, črnogorski, italijanski, madžarski, makedonski, romski, srbski in slovenski), prvič pa

S sprejema pri županu.
Foto:
<http://vnm.rijeka.hr>

je pravico do svojega predstavnika oziroma predstavnice dobila (in izkoristila) tudi češka manjšina.

Sprejema pri reškem županu se je med drugimi udeležil tudi novi (stari) predsednik Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Reka, Boris Rejec.

Za delovanje manjšinske samouprave v letu 2016 so mestne oblasti zagotovile znesek 900.000,00 kun, način sofinanciranja dejavnosti pa prinaša še ne povsem jasne spremembe, ki bodo po besedah Borisa Rejca zapletle delovanje.

Seznam manjšinskih svetov kot pravnih oseb v posebnem registru vodi hrvaško ministrstvo za upravo. Objavljen je na spletni strani <http://www.appluprava.hr/RegistarVNM/login>, a za pridobitev podatkov je potrebna kar dobra mera potrpežljivosti – če vam sploh uspe priti do njih. Več: <http://vnm.rijeka.hr>

DPS v KPD Bazovica

DPS – Dopolnilni pouk slovenščine (DPS) v Primorsko-goranski županiji poteka v KPD Bazovica na Reki in v okviru SKD Gorski kotar v Čabru in Tršču. Vodita ga učiteljici Vida Srdoč in Dragica Motik.

V DPS na Reki je prijavljenih skupno 23 udeležencev. Pouk poteka v dveh skupinah za začetnike, po dve šolski uri na teden. Vida Srdoč je med prispevki za objavo izbrala naslednje:

Kako sta se spoznala?

V sedmem razredu je na sredini polletja k nam v razred prišel nov fant. Bil je živahen in neroden, pa ga je učiteljica dala sedeti k meni v klop, ker je vedela, da se z njim ne bom pogovarjala in igrala. Meni je šel na živce, ker me je stalno motil, ščipal in žgečkal. Zdel se mi je neumen.

Ko je bilo konec osemletke, sva se videla samo med poletnimi počitnicami, ko sem bila v Puntu. Mamica pravi, da je bil tako smešen, ker je delal samo tisto, kar sem delala jaz. Če sem rekla, da grem v morje, je šel tudi on, če sem rekla, ne, jaz ne grem tja, tudi on tega ni hotel.

Povabil me je na proslavo svojega rojstnega dne. Zbral je moč in mi rekel, da me ima rad. Od tega dne so minila tri leta. Še je neumen, ampak zdaj ga imam rada. **■ Nika Adamović**

Kako sta se spoznala?

Svojega moža sem spoznala na novoletni zabavi. S prijateljicami smo se dogovorile, da bomo novo, 1986. leto šle pričakat v kulturni dom Kostrena. Ena od prijateljic nam je rekla, da bo povabila svoje tri prijatelje, ki so se vrnili iz JLA in nimajo kam iti na zabavo. Ugotovile smo, da čim več nas bo, tem boljše nam bo.

V nekemu trenutku mi je na tla padla zlata zapestnica. Ker je bila tema, je nisem mogla najti. Prosili smo organizatorja, naj prižge luč. In zgodba gre tako, da moj mož pripoveduje, da me je, ko se je prižgala luč, zagledal in se zaljubil. Ker se je včasih

praznovalo več dni, me šest dni ni mogel dobiti na telefon. Tako je bil obupan, da je prosil prijatelja, naj mu pomaga. Ta se je tudi zaljubil v eno od mojih prijateljic, tako da me je ona klicala, da bi šli v kino, kje smo se vsi skupaj našli. Gledali smo film Tarzan in Jane in sčasoma se je od takrat nabralo 31 let skupnega življenja. **■ Dragica Adamović**

Intervju:

Kje ste v službi?

V službi sem v osnovni šoli.

Kaj delate?

Učiteljica sem.

Koliko časa ste učiteljica?

Učiteljica sem 25 let.

Imate kakšne probleme v službi?

Vsaka generacija je drugačna in ima različne probleme, ampak vse to je v opisu dela.

Imate kaj časa zase?

Včasih moram popravljati teste, da izgubim pol dneva, včasih pa imam tudi prosti čas.

Imate kakšne hobije?

V prostem času rada kolesarim in planinarim. **■ Alana Afrić**

Intervju z Darkom Gabrom

N: *Gospod Gaber, zakaj ste se odločili vzeti porodniški dopust?*

D: Z ženo sva se odločila, da bom tokrat jaz ostal doma in skrbel za otroka. Ko sva dobila prvega otroka, je bila moja žena doma eno leto in je delo zelo pogrešala.

N: *Kaj pa vaše delo? Mislite, da vi ne boste pogrešali službe?*

D: Prepričan sem, da je ne bom. Moja žena je arhitektka in ima svoje delo zelo rada. Jaz delam v igralnici in vedno delam ponoči. Vesel sem, da bom ostal doma in skrbel za svoja otroka.

N: *Ali je težko biti oče na porodniškem dopustu?*

D: Pravzaprav ni lahko. Mislim, da moraš biti za to odločitev dovolj zrel in pogumen. Včasih mislim, da je veliko lažje biti v službi, ampak kljub temu sem srečnejši, kadar sem doma z družino.

N: *Kaj o tej vaši odločitvi mislijo vaši znanci in prijatelji?*

D: Nihče od mojih moških znancev in prijateljev ni nikoli vzel porodniškega dopusta. Nekateri od njih me podpirajo in mislijo, da je to super. Drugi pa pravijo, da je to delo za ženske in da pravi moški tega ne delajo. **█ Nikolina Branković**

Intervju s Kajo

Novinarka: *Lep pozdrav. Kaj ste po poklicu?*

Kaja: Sem poklicna plavalka, bila sem na svetovnih tekmovanjih.

Novinarka: *Koliko let trenirate in kje?*

Kaja: Treniram 15 let, v Ljubljani.

Novinarka: *Ste poročeni? Imate družino?*

Kaja: Sem poročena in imam tri otroke.

Miklavževanje

Novinarka: *Kako ste to počeli – hkrati vzgajali otroke in imeli kariero?*

Kaja: Veliko mi je pomagal mož, še posebno kadar sem imela priprave ali tekmovanja.

Novinarka: *Če bi znova izbirali, bi spet zbrali isto?*

Kaja: Da, ker je bila to najboljša odločitev v mojem življenju, saj mi ni bilo treba zanemariti družine. **█ Dora Gabrijel**

Srečanje s sošolko

Po dolgem času sem srečala sošolko. Takoj po pozdravu me je začela spraševati: "A še delaš? Jaz sem že upokojenka. Strašansko se dolgočasim. Dan je dolg kot jara kača. Tudi ti kar naprej tičiš doma? Edino v trgovske centre hodim. K sreči je zdaj veliko razprodaj! Te obišče sin? Moji pridejo vsaj dvakrat na teden in pustijo pri meni vnučko. Tako je luštkana! Oprosti, to zvoni moj mobilnik. Adijo!" **█ Anita Hromin**

DPS v SKD Gorski kotar

DPS v Čabru in Tršču poteka v petih skupinah, redno ga obiskuje trideset udeležencev vseh starosti, od predšolskih otrok do odraslih. Poučuje ga učiteljica Dragica Motik...

Miklavževanje v Čabru

Pripravili smo tradicionalno kulturno prireditev, na kateri so nastopali predšolski otroci, osnovnošolci in srednješolci ter odrasli. Naši gledalci, to so bili starši, stari starši ter drugi sorodniki nastopajočih, so z veseljem spremljali program. Z navdušenjem so prisluhnili priložnostnim dvogovorom, recitacijam, pripovedovanju pravljic, petju otroških in ljudskih pesmi ter predstavitvi slovenskih izštevank. Nastopajoči so na različne načine pokazali, kaj zmorejo izraziti v slovenščini. Po prireditvi sem predlagala učencem, naj, če želijo, opišejo svoje doživljanje miklavževanja. Nekateri so odzvali in v nadaljevanju so njihovi zapisi. **█ Dragica Motik, prof., učiteljica DPS v Čabru in Tršču**

Emili Lipovac: Nekega dne sem dobila e-pošto od naše učiteljice. To je bilo pravzaprav vabilo na miklavževanje. Naslednji dan smo imeli slovenščino. Tam smo si razdelili vloge in vadili. Učiteljica nam je dala vabila, na katerih je pisalo, ob kateri uri bo miklavževanje. Naslednji teden sem prišla v Čabar. Ko smo vsi prišli, smo začeli generalno vajo. Vsakič, ko je kdo prišel, smo še enkrat preizkusili. Najmlajši so prišli zadnji. Ko so prišli vsi starši, se je začel program.

Slišali smo glasen hrup, luč se je ugasnila in prišel je Miklavž. Učiteljica nas je predstavila, nato smo recitali, peli pesmi, reševali križanko. Učenci iz Čabra so pripovedovali pravljice. Najmlajši otroci so povedali izštevanko. Miklavžu, staršem in tudi nam je bilo to všeč. Za nagrado nam je Miklavž podaril pečene parklje in druga darila. Potem smo se še malo posladkali s sladicami in sokom. Učiteljica se je zahvalila vsem staršem in učencem. Ko se je končalo, smo začeli odhajati domov. Na miklavževanju mi je bilo zelo lepo in veselo. Upam, da se bo nadaljevalo še veliko let.

Isabela Turk: Naša učiteljica slovenskega jezika nas je povabila na proslavo svetega Miklavža, da bi praznovali ta praznik po starih slovenskih običajih. Za ta dogodek smo z učiteljico Dragico Motik pripravili kratek program za naše starše. Recitali smo nekaj adventnih pesmi in skupaj z našimi starši v kvizu preveri-

li, koliko poznamo Slovenijo skozi zgodovino in zemljepis. Na obisk je prišel tudi sveti Miklavž, ki je bil zelo vesel naše predstavitve in vsakemu od nas podaril majhno darilo. Otroci smo se ga zelo razveselili. Program se je končal s petjem slovenskih ljudskih pesmi, ki smo jih peli s starši in učiteljico.

Na koncu smo se posladkali s piškoti, ki so jih spekle naše mamice in babice. Bilo nam je zelo lepo in upam, da se bomo prihodnje leto spet veselili skupnega druženja.

Marina Fonio: Nekega dne nam je učiteljica pri slovenščini dala vabilo za miklavževanje. V četrtek sem s sošolkami prišla v Čabar. Učiteljica nas je že čakala v razredu. Vadili smo, dokler niso prišli starši. Ko so prišli, je učiteljica povabila sv. Miklavža v razred. On je prej pekel piškote v nebesih. K nam je prišel sam. Učiteljica je napovedala, kaj bomo predstavili. Najprej smo poslušali najmlajše, potem smo Nika, Isabela, Emili in jaz povedale kratko pesem o sv. Miklavžu. Reševali smo križanke, peli pesmi in poslušali učence iz drugih skupin. Tudi Andrija, Jakov in Josip bi lahko sodelovali, ampak niso mogli priti. Miklavž je bil zelo zadovoljen in mu je bilo všeč. Ko je bilo konec, je Miklavž razdelil darila. Bilo je zelo lepo in komaj čakam, da drugo leto spet pridemo.

Nika Ignjić: Miklavževanje je dan, ko pride sveti Miklavž. Na ta dan je polno otrok, ki se ga veselijo in ga želijo videti. Tako je bilo tudi pri nas v Čabru. Polno nas je bilo. Vsi smo pričakovali svetega Miklavža. Ko je prišel, smo otroci, ki hodimo na slovenščino, imeli nastop. Peli smo, reševali križanke in pripovedovali pravljice. Na tem dnevu je bilo zelo lepo, ker smo se zabavali. Po vsem tem je Miklavž prinesel darila. Darila niso bila takšna kot doma, bila so takšna, kakršna so bila v davnih časih. Potem smo se učenci in starši lahko malo posladkali. Bilo je lepo!

Živi stik učencev in odraslih udeležencev s slovensko kulturo

Pri pouku veliko pozornosti namenjam živemu stiku učencev s Slovenijo, s slovensko kulturo in življenjem. Navdušila sem jih za občasne obiske ljubljanskih gledališč. Tako smo v novembru in decembru 2015 obiskali Ljubljano in si v Operi ogledali predstavo Labodje jezero in v Lutkovnem gledališču Mojca Pokrajculjo. To je bil naš že deveti obisk hramov kulture v slovenski prestolnici, v kateri smo si ogledali znane dramske, baletne in operne predstave (Kralja na Betajnovi, Aido, Carmen, Gorenjskega slavčka, Hrestača) ter lutkovne in dramske predstave za otroke in mladino (Martin Krpan, Janko in Metka). Seveda bomo tako nadaljevali tudi v letu 2016, saj si tega želijo otroci, mladostniki in odrasli udeleženci ter starši učencev.

V Ljubljani.
Arhiv Dragice Motik.

Učence spodbujam tudi k aktivnemu sodelovanju pri odkrivanju oz. raziskovanju Slovenije in njenih geografskih ter zgodovinskih značilnosti. V eni skupini smo novembra spoznavali alpske in predalpske dele Slovenije. Na to temo smo izvedli tudi tekmovanje v znanju. Učence sem spodbudila, da pripravijo vprašanja in križanke. **Dragica Motik, prof., učiteljica DPS v Čabru in Tršču**

V Operi

V novembru 2015 smo šli v Opero Ljubljana in gledali Labodje jezero. Ko smo prišli v Ljubljano, nam je učiteljica šla kupit karte. Ko smo se vsi zbrali, smo šli v gledališče. Predstava mi je bila zelo všeč. Kostumi so bili razkošni in zelo lepi. Ko se je predstava končala, smo šli ven in se fotografirali. Malo smo se sprehodili po Prešernovem trgu, Tromostovju... in na koncu smo šli na topel čaj. Pogovarjali smo se in zelo mi je bilo všeč.

Antonella Ožbolt

Moj včerajšnji dan

Včeraj sem se prebudil ob šestih. Umil sem si zobe, se umil in pojedel zajtrk. Ko sem pojedel, sem šel poslušat glasbo. Ko sem prišel v šolo, sem se igral s prijatelji. Prvo uro smo imeli fiziko in smo se učili o sili. Drugo uro smo imeli biologijo, kjer smo učili o mehkužcih. Ko sem prišel domov, sem pojedel kosilo in se odpravil v glasbeno šolo. V glasbeni šoli smo imeli koncert, ki je bil zelo dolg in lep. Ko smo prišli domov ob devetih, sem bil zelo utrujen. Umil sem si zobe, se umil in šel spat. **Josip Malnar**

Jakov Aljaž

Jakov Aljaž je bil sin kajžarja Antona Aljaža in Elizabete. Najprej se je šolal v Smledniku, šolanje je nadaljeval na ljubljanski normalki, potem pa v nemški gimnaziji. Leta 1866 je odšel študirat na Dunaj. Želel je postati profesor, ampak je na materino željo opravil bogoslužje in bil posvečen v novomašnika.

Jakov Aljaž je dolgo mislil, da bi na vrhu Triglava postavil majhen stolp, ki bi služil kot planinsko zavetišče. S tem se niso strinjali ljudje, ki so držali z Nemci. Obramba Aljaževe ideje je trajala pol leta in na koncu mu je uspelo obraniti svojo idejo in je zgradil stolp. **Jakov Malnar**

2. december: V Kastvu predstavili knjigo o dialogu z islamom dr. Ivica Križa

Dialog ali... (*Dijalog ili...*) je knjiga aktualne vsebine, nastala po proučevanju medverskega dialoga med katoličani in muslimani v Bosni in Hercegovini. Avtor don dr. Ivica Križ, rojak iz Prezida, je kot prvi kristjan magistriral na fakulteti za islamske vede v Sarajevu in temi dialoga namenil tudi doktorski študij, rezultat disertacije pa je njegova tretja knjiga, *Dijalog ali...* Don dr. Ivica Križ, starokatoliški duhovnik, v svojem delovanju opozarja na pomen tega dialoga nasploh pri reševanju religijskih izzivov in prizadevanju za vzpostavitev večje družbene pravičnosti in trajnega miru v svetu.

V nabito polni dvorani mestne hiše so navzoče pozdravili predstavniki mestnih in županijskih oblasti, o knjigi pa so spregovorili mag. Hidajet ef. Hasanović iz Islamskega centra na Reki, dr. Bene-

dikt Perak z reške filozofske fakultete in Vedran Obućina iz Društva za mediteranske študije. Don dr. Ivica Križ je dogodek sklenil s predavanjem z naslovom Islam, izziv časa in se v njem ozrl predvsem na krizo v Siriji. Program je povezoval Zoran Stevanović iz Regionalnega Info centra za mlade.

Don dr. Ivica Križ je izjemno in vsestransko dejaven: predava na fakultetah v Osijeku in na Reki, kot starokatoliški duhovnik slušbuje na Rabu, vodi društvo Tetrijeb za varstvo ogroženega divjega petelina, sodeluje v lokalnih in evropskih projektih ter piše knjige. Za svoje delo je prejel tudi več priznanj in nagrad.

Don dr. Ivica Križ.
Foto: Marjana Mirković

4. december: V mestni hiši na Reki predstavljena nova zbirka Marije Šenk

Rojakinja Marija Šenk je v prepolni dvorani mestne hiše predstavila že svojo peto pesniško zbirko z naslovom *Zaljubljena v morje*. Tema je podobna kot v prejšnjih štirih zbirkah – *Mojih prvih sto pesmi* (2012), *Podari mi nasmeh*, *Arcohaleno* (2013) in *Lanterna* (2014) – in sega od krajine do družbeno angažiranih ter zelo čustvenih in ljubezenskih pesmi. Predstavitve je tudi tokrat spremljal lep pripravljene kulturni program z nastopom mešanega pevskega zbora reških upokojencev pod vodstvom Vinka Badjuka (očeta zborovodje KPD Bazovica), v katerem že dolgo poje tudi Marija Šenk. Glasbena skupina Aledory pa je ob tej priložnosti predstavila tudi novo zgoščenko, *Lahko noč, svet*, na kateri je Alen Škrobo-

Predstavitve Marije Šenk vedno dobro obiskane.
Foto: Marjana Mirković

nja uglasbil sedem pesmi Marije Šenk.

Tudi to pesniško zbirko je Marija Šenk kot dolgoletna članica društva podarila KPD Bazovica, s seboj pa je prinesla še pesmi za Sopotja. Objavljeni sta v rubriki Literarni kotiček in avtorici se zanj najlepše zahvaljujemo.

Marija Šenk (prva z desne) je tudi članica zbora.
Foto: Marjana Mirković

4. december: PPMHP, Reka: Tartini 1692–1770

V sodelovanju s pomorskim muzejem Sergej Mašera iz Pirana so v Pomorskem in zgodovinskem muzeju Hrvaškega primorja (PPMHP) odprli razstavo Tartini 1692–1770, v Marmorni dvorani pa je potekal tudi krajši koncert na njegovo glasbo.

Kot je povedala avtorica razstave, kustosinja Duška Žitko, je to prva razstava o skladatelju Tartiniju zunaj Pirana, kjer se njegova dediščina varuje v spominski sobi, in prva celovita razstava o njegovem življenju in delu. Nastala je v sodelovanju z arhivi, RTV Slovenija in Skupnostjo Italijanov, postavitev na Reki pa s PPMHP, ki je aprila lani gostoval v Piranu z razstavo o reškem zdravniku dr. Franju Kresniku, izjemnem goslarju.

Na razstavi so bili na ogled dragoceni predmeti iz Tartinijeve dediščine, kot so različni rokopisi – tudi s področja matematike, saj je bil Tartini široko izobražen –, dokumenti in pisma,

Zanimiva razstava.
Foto: Marjana Mirković

doprni kip, kopija posmrtna maske in 3D-predstavitev Tartinijeve violine, če naštejemo le nekatere, ter dokumentarno-igrani film Vražji Tartini v režiji Tuga Štiglica. Kot zanimivost velja omeniti, da mladega Tartinija v filmu iz leta 1995 igra grobniški rojak Zdravko Pleše, takratni študent na ljubljanski akademiji za glasbo, danes vsestranski ustvarjalec, violinist, skladatelj, organizator festivalov in pedagog.

Duška Žitko se s Tartinijem ukvarja že skoraj trideset let in poudarja, da jo je prevzel kot *človek sodobnega časa, ki se je v 18. stoletju odločil za svojo, ne za pot, ki so mu jo začrtali starši, se z vso vnemo posvetil glasbi in postal vrhunski violinist v Evropi, poučeval množico učencev, bil inventiven v glasbi, genij, a tako skromen, da se nikoli ni želel upodobiti. Znano je tudi, da je nadarjene učence poučeval brezplačno, če niso imeli sredstev. Znal je slovensko, hrvaško, italijansko, poznal je kulturo, ki združuje te prostore, in denimo v V sonati pastorale je denimo slišati istrski melos. Moramo se zavedati, da tako znanega glasbenika, kot je Tartini, na teh naših prostorih nimamo več.*

I Duška Žitko in Franco Juri

19. december, Lipa, Protest proti žici

Ne rezilni žici.
Foto: Marjana Mirković

Ob maloobmejnem prehodu Lipa-Novokračine se je ob nadzoru policij obeh držav zbralo približno dobrih sto ljudi. Pobudo za protest proti žici je dala Primorsko-goranska županija (PGŽ), župan Zlatko Komadina je dejal, da *Evropa kapitulirala*, odstranitev žice pa so zahtevali tudi predstavniki občin in mest PGŽ ter številnih organizacij, od lovskih do borcevskih in prebivalci z obeh strani meje. Ob siceršnjem razumevanju razmer zaradi množice prebežnikov so govorniki opozorili, da žica škoduje predvsem lokalnemu prebivalstvu in pod vprašaj postavlja evropske vrednote, kot so svoboda, dostojanstvo, enakopravnost in solidarnost.

6. januar, Izšla slovenska mobilna aplikacija za zgodnje učenje jezikov

Mobilna aplikacija Pravljica o Luni je prva slovenska knjiga, ki je animirana in v sedmih jezikih dostopna v obliki mobilne aplikacije in je tako zaokrožila celoten koncept MINI POLIGLOTINI zgodnjega učenja jezikov. Najboljša uporabniška izkušnja je na tablicah. Namen je, da čim več slovenskih otrok in potomcev slovenskega rodu po svetu lahko prisluhne slo-

venskemu jeziku na aplikaciji. Dostop do aplikacije na Apple Store:

<https://itunes.apple.com/app/id1060991174>
dostop do aplikacije na Google Play:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.minipoliglotini.luna>.

17. januar, Karneval 2016, Kastav

Za peti letni čas, namenjen maškaram, gradiva tudi letos ni manjkalo in v kratkem času do reškega karnevala 7. februarja in pepelnice srede se je zvrstila množica dogodkov. Uradnemu začetku pustnega veselja na Antonovo so se v Kastvu tudi letos pridružile maškare iz Slovenije, škoromati iz Podgrada in *Topolške šjme* iz vasi Topolc pri Ilirski Bistrici, in pomagale preganjati zimo skupaj z domačini, predvsem zvončarji, ki zvesto ohranjajo krajevno tradicijo. Te pa ni brez glasbe s polkami in valčki, s slovenskim pridihom, ki je tako ali drugače vtkan v tukajšnjo tradicijo. Pozorno oko strokovno podkovanega ljubitelja in poznavalca tovrstnega ljudskega izročila, znanega kastavskega kulturnika in fotografa Branka Janija Kukurina, je pri eni izmed glasbenih skupin, ki so spremljale zvončarje, opazilo kape z napisom Planica, Slovenija. V rubriki Beseda v reškem Novem listu z dne 11. februarja je objavil zanimiv in duhovit zapis z naslovom *Prava naša slovenska pusna muzika*, nam pa poslal fotografijo, za katero se mu najlepše zahvaljujemo.

Maškare prevzele oblast.
Foto: Marjana Mirković

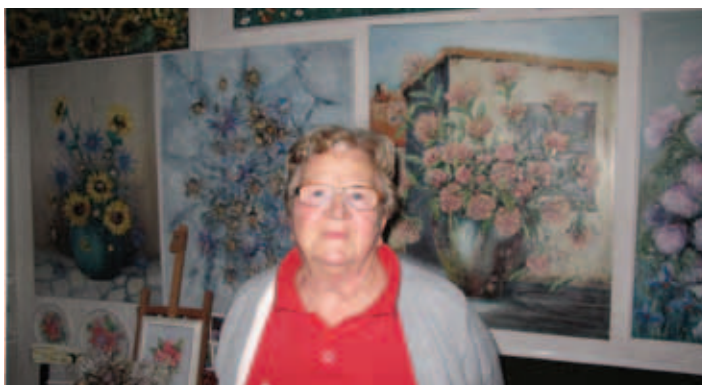

"Piše Slovenija?! Pa čigavi so oni? A klobuki so res šik!"
Foto: Branko Jani Kukurin

29. januar, Biograd, Noč muzejev

V dalmatinskem mestecu Biograd je slovensko kulturno društvo Lipa iz Zadra organiziralo razstavo slik z naslovom Mostovi prijateljstva. Nastale so na likovnih kolonijah, ki jih od leta 2005 pripravlja SKD Lipa in povezujejo predvsem ljubiteljske in akademske slikarje iz slovenskih društev na Hrvaškem. Na razstavi so bila tako tudi dela treh reških rojakinj, Marije Omerza, mag. Marije Donadić in Vide Grbac, ki so svoje ustvarjanje predstavile tudi v KPD Bazovica, mag. Marija Donadić pa je v društvu petnajst let tudi uspešno vodila dopolnilni pouk slovenščine. Razstava v biograjskem domoznanskem muzeju je bila del humanitarne akcije za društvo Nasmeh, ki povezuje starše otrok s posebnimi potrebami. SKD Lipa je v ta namen podarila tudi 25 knjig z naslovom Vsakdanje stvari, dvojezično zbirko poezije in kratke proze svoje članice, zadrške književnice Andreje Malta Jezeršek.

Marjana Mirković

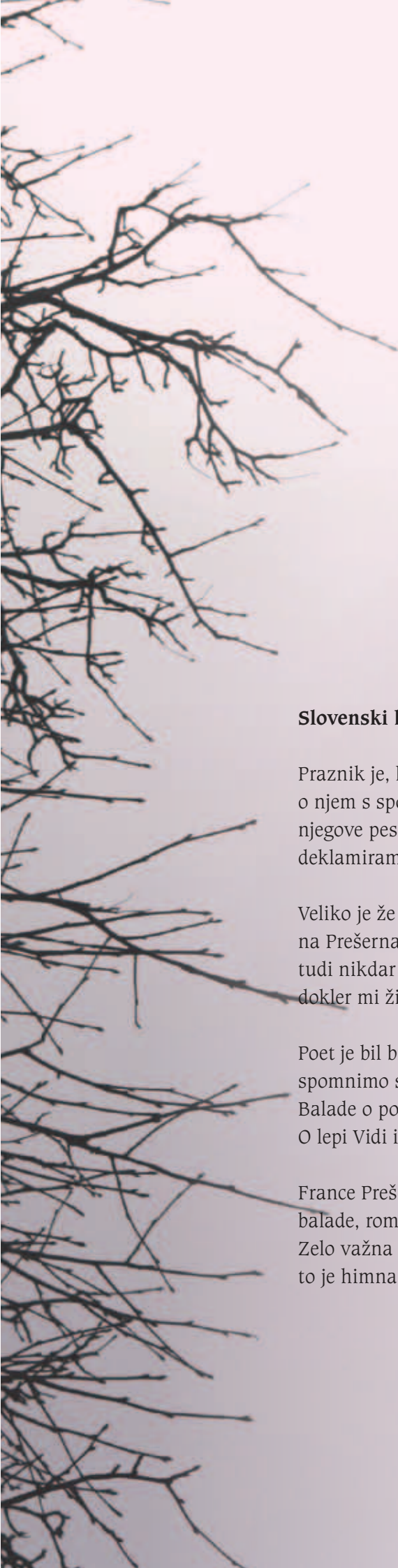

Vida Grbac.
Foto: Marjana Mirković

Mag. Marija Donadić.
Foto: Marjana Mirković

Marija Omerza s hčerkama.
Osebni arhiv.

Slovenski kulturni praznik

Praznik je, ko Prešerna slavimo.
o njem s spoštovanjem govorimo,
njegove pesmi pojemo,
deklamiramo in se veselimo.

Veliko je že let minilo,
na Prešerna se ni pozabilo,
tudi nikdar se ne bo,
dokler mi živimo, bo tako.

Poet je bil brez premca,
spomnimo se Sonetnega venca,
Balade o povodnem možu,
O lepi Vidi in Kralju Matjažu.

France Prešeren je bil doktor poezije,
balade, romance in gazele.
Zelo važna pesem je Zdravljica,
to je himna vsakega Slovenca.

Kaj bo tedaj

Srečna sem, ali se bojim,
kaj bo tedaj,
če ne prideš nazaj,
kaj takrat naj storim.

Vrata bom odprta držala,
vsak dan te pričakovala,
v upanju živela za novi dan,
kakšen bo, samo tebi je poznan.

Sreča me opaja,
morska daljina razdvaja.
Živim za tisti čas,
ko ne bo nič ločevalo nas.

Marija Šenk
Na Reki, 26. novembra 2015

Pozdravljeni, dragi Rečani!

Pod od moje pisarne do poštne predala vodi mimo reke Bistrice in dreves, ki se sklanjajo nad njo. Vsako jutro me na istih mestih blizu brežine "čakata" najprej majhna in nekaj metrov naprej velika riba. Ko ju zmotim, mala švigne, večja pa počasi odvijuga v globljo vodo. Kako lep prizor za dobro jutro!

A ko sem včeraj stopila skozi vrata iz pisarne, sem se presenečena znašla sredi nenavadnega šundra. Krikanja in krakanja. S pogledom okrog sebe sem iskala odgovor, videla nič, nato pa sem se ozrla še v nebo ... in tam zagledala ogromno jato velikih vreščočih ptic. Gotovo jih je bilo dvesto. V letu so risale najprej velik klin, ki se je nato razdelil v tri manjše. Zaokrožile so nad mestom, se razdelile v več manjših jat, se nato spet združile in tako kar nekaj minut uprizarjale vreščoč ples na nebu nad Ilirsko Bistrico. Odletele so, pa popoldne spet priletele, krožile in iskale tla za mogoči počitek. Pod večer so žužnjale, vreščale in motovilile na mlakah ob reki Reki pod našo hišo, pozno zvečer in danes zjutraj pa – vse tiho je bilo! Verjetno so odletele na sever.

Pomlad bo in vse spet leti na sever! Ne samo ptice, tudi na tisoče ljudi iz vojnih žarišč in bede spet prihajajo na sever. Tudi mimo vas do nas in nato na še bolj severni sever. Ne vem, kako je pri vas, a kar se nas tiče, vsem begunčkom in beguncem želim, da bi kot Nils Holgerson na svojem čudežnem potovanju, ki ga je v knjigi ustvarila švedska pisateljica Selma Lagerlöf, vsak lahko sedel na pernatega prijatelja, se stisnil k njemu, ga objel okoli vratu (mali Nils je na domačem dvorišču objel gos) in z njim poletel ... mimo naše Slovenije!

Tako sem včeraj razmišljala, ko je jata žerjavov molčala, pri večerni televizijski informativni oddaji pa so nekateri v celofanu zavito, nekateri pa z ogorčenjem govorili o tem, kaj je Slovence v 20 letih naredilo za takšne ksenofobe. Kaj je postalo iz staršev in skupine učiteljev v Kranju, ki niso dovolili, da bi med njihove srednješolce v dijaškem domu nastanili pet mladoletnih otrok, ki so iz Sirije, Iraka ... pritavali na ta naš razviti sever sami, brez staršev! Si predstavljate, da so se

učitelji (!) in starši (!) zbali petih mičkenih nebogljenih travmatiziranih dečkov in deklic? V Šenčurju pri Kranju, na Vrhniku, v Logatcu ljudje protestirajo proti nastanitvi beguncev, med njimi in pred domobranksko ikonografijo iz strašljivih časov pa nevarni fantje, ki za hujskanje proti drugi politični opciji zlorablajo begunce. Še pomnite, kako smo pred 20 leti vsi odprtih rok skrbeli za begunce z juga v zbirnih centrih, jim organizirali šole, se od njih učili ...? Naš predsednik vlade je potreboval skoraj teden dni za obsodbo, predsednik te države pa danes še vedno molči. Nekateri že sprašujejo, koliko časa je še do tedaj, ko bo življenje v tej državi postalo nevarno tudi za ljudi, ki jim je mar rib in ptic in v beguncu vidijo človeka.

No, in kaj berem danes?! "Begunci v Slovenijo le še s padalom" piše na naslovnici Dnevnika. Ekola, prav imam! Ni druge! Preleteti nas morajo, če se hočejo rešiti. Kajti vlada naše demokratične Slovenije namerava kršiti evropsko in mednarodno pravo in beguncem, ki so nam jih vrnili iz druge članice EU, vse naše sosedice pa so članice EU, onemogočiti, da bi sploh lahko zaprosili za azil. Naj se kar odpravim na sever?

Pravzaprav sem vam hotela pisati o tem, da sta Matjaž Vilhar in njegova sestra Marjeta iz Zagorja pri Pivki ugotovila, da so vsi njima znani Vilharji, v rodovniku pa sta opisala 1265 ljudi, v sorodstvu s pesnikom Miroslavom Vilharjem. Poznate njegovo že ponarodelo pesem *Lipa zelenela je?* V isti žlahti so tudi Vilharji, ki so živeli v Prezidu, pa tudi vaša pokojna slikarka Božena Vilhar, po kateri ste poimenovali eno reško ulico. Hotela sem pisati tudi o dvajsetih anesteziologih z Reke, ki bodo priskočili na pomoč mariborski bolnišnici, od koder so skoraj vsi anesteziologi odšli – na sever, seveda. Pa sem se odločila drugače. Skrbi me in vas verjetno tudi. Včasih pokukam tudi v kak vaš medij in vem, kako je Milorad Pupovac v pismu vašo predsednico opozoril na vse bolj cvetočo mržnjo. In vem tudi, kaj mu je predsednica odgovorila. In berem o vašem kulturnem ministru ... In, brrrr, postaja hladno! Človek bi se res kar odpravil. Je še kje kak topli jug?

Dragica Jaksetič.
Osebni arhiv.

Margita Marić in Lucija Sinčić: Da bi le še kakšno leto

Margita Marić.
Foto: Marjana Mirković

Dejavnost mešanega pevskega zboru KPD Bazovica so ves čas od nastanka leta 1947 z veliko predanosti dolga leta poleg rojakov soustvarjali tudi številni drugi pevci in pevke, ki jih je v društvo pripeljala ljubezen do slovenske pesmi ali petja nasploh, pogovor z njimi pa vselej odstre tudi nov pogled na reško zgodovino.

Med pevkami, ki že vrsto let predano sodelujeta v delu zboru, sta tudi Margita Marić (87) in Lucija Sinčić (76) in njima smo namenili tokratno rubriko Srečanja. Za predano in večletno delovanje sta obe prejeli tudi več zahval in priznanj društva.

Margita Marić na vaje letos (še) ne prihaja, okreva po poškodbi noge in upa, da se bo kmalu znova pridružila zboru. Njeni spomini segajo v prva leta nastanka društva (1947): "Takratna predsednica društva Zora Ausec nas je pritegnila k vključitvi, ker sem živela v reški četrti na Štrangi, kjer je tudi Slovenski dom. Bila sem v več skupinah, najdlje pa v zboru. Ja, ostarela sem v Bazovici. Jože Grlica - Pepi in jaz sva najstarejši *inventar* zboru, haha. Pojem sicer tudi v reškem upokojenskem pevskem zboru, ki ga vodi Vinko Badjuk, oče našega sedanjega in priljubljenega zborovodje Zorana Badjuka. A veste, zame so dobri vsi pevovodje, poslušam jih in upoštevam, saj kar rečejo, je njihovo delo in velja ga spoštovati, da gremo naprej. Zelo rada pojem, včasih pa sem tudi rada plesala, bila sem v vseh mogočih društvih, tudi folklornih, vsega je bilo veliko. Tako je bilo tudi v Slovenskem domu, družilo se je staro in mlado. Spomnim se bifeja, balinišča in *roštilja*, prihajali smo z družinami, tudi moj sin je veliko časa preživel v igri na vrtu Slovenskega doma. Plesalo se je in družilo, lepo smo živeli, ni bilo razlike med Hr-

vati in Slovenci. Člani društva so bili večinoma prebivalci te reške četrti, bili smo ena sama velika družba, uživali smo in se družili. In bili smo mladi, ja. Lepo smo se razumeli, sama po se nasploh nikoli nisem marala kregati z nikomer in morda sem tudi zato še vedno tukaj, haha. Veste, meni je vselej lepo: družabna sem, povsod se dobro počutim, tudi danes, ko sem v letih." Dodaja, da so v Slovenskem domu vsi vedno priskočili na pomoč, kjer je bilo treba: "Tudi jaz sem pogosto poprijela za delo, povsod, najraje pa v kuhinji, kjer sva bili z Dragico Rizman prava in ustaljena ekipa: nekaj smo skuhalo doma, nekaj v društvu, vsakdo je kaj prinesel od doma in miza je bila polna. In vse to je bila dobra volja sodelujočih. Zadovoljna sem z vsem, kar smo delali in ustvarili skupaj. Slovenščino razumem, vendar je ne govorim, nisem niti poskušala, pač ni bilo potrebno. Nekaj slovenskih pesmi pojemo tudi v upokojenskem zboru, ki pa je drugače bolj usmerjen v repertoar *domačih* pesmi, iz tukajšnje, krajevne tradicije. Naš zbor v Bazovici, v katerem ves čas pojem prvi alt, veliko nastopa in gostuje, rada imam vse nastope, poglejte samo, koliko se je nabralo krožnikov v spomin na srečanja v Šentvidu pri Stični, pa tudi drugod, ves zid v kuhinji jih je poln. In če le ni treba kje prespati, mi gostovanja tudi danes niso problem. Ja, spomini so res lepi."

Margita Marić se je na Štrango priselila oziroma poročila s Sušaka, ki je bil v času njenega rojstva mesta na drugem bregu Rječine. Delati je začela kot natakara v hotelu Kontinental, a je bila pravzaprav, kot je bilo takrat običajno, pravi deklica za vse, od sobarice do kuharice in perice. "Vse smo morale znati, toda najraje sem bila pri šanku. Potem sem več let delala tudi v prodajalni sadja in zelenjave ter nazadnje tobaka, v kiosku na Žabici, kjer sem bila do upokojitve."

Simpatični in zgovorni Margiti Marić smo ob koncu pogovora zaželeli čimprejšnje okrevanje, glede na to, da je od bolnišnice do zdaj spoznala zgolj porodnišnico, pa je pričakovati, da se bo zboru pridružila v kratkem.

pela v Bazovici!

Lucija Sinčič je odrasla v reški četrti Kantrida, od leta 1976 pa živi na Podmurvicah, nedaleč od Slovenskega doma. V društvo se je vključila po upokojitvi in je v zboru aktivna že več kot dvajset let. K temu jo je nagovoril takratni zborovodja Franjo Bravdica, potem ko je v devetdesetih letih razpadel zbor Željezničar, ki ga je tudi vodil in v katerem je pela. Kot pravi, jo je bilo malce strah zaradi slovenščine, vendar v prijaznem ozračju in odprtem društvu to ni bila ovira. "Jezik danes razumem, ni težav pri petju, niti pri izgovarjavi, imam vse glasove tudi zapisane, da ga ne bi kaj polomila. V Bazovici mi je lepo, prišla sem – in ostala. Z nekaterimi člani sem se tudi spoprijateljila. Pojem samo v tem zboru, precej nastopamo tudi izven društva, vendar hodim zdaj samo na enodnevna gostovanja in na pevskem srečanju v Šentvidu pri Stični se tako nekateri udeležimo le koncerta na predvečer tabora. Na nastopih in tam, kjer je pesem, je vselej lepo. Naš zbor poje različne pesmi, vse so mi pri srcu, slovenske so zelo čustvene, tudi naš maestro jih obožuje. Ja, on je zelo priljubljen, dobro nas vodi in uči, nenehno opozarja na napake in včasih tudi poviša glas, a moramo ga poslušati, on pač ve, kako mora pesem zveneti."

Lucija Sinčič je prva štiri leta hodila v italijansko (dvojezično) osnovno šolo na Kantridi. Bila je najmlajša v družini s šestimi otroki. Oče, po njem je podedovala veselje do petja, je bil namreč iz Poreča in doma so govorili italijansko. "Večina otrok na Kantridi se je v letih po drugi svetovni vojni sporazumevala v italijanščini, in to mi je v šoli prineslo težave s hrvaščino. Kljub materini želji se nisem želela vpisati v hrvaški oddelek. Pri štirinajstih letih mi je mati umrla, po osemletki nisem mogla nadaljevati šolanja, ostala sem doma, skupaj z očetom in bratom, ki sta bila zaposlena. Prevzela sem skrb za vsa gospodinjstva dela. Pri šestnajstih letih sem se zaposlila, najprej kot natakara v luški restavraciji na Žabici in zatem na Trsatu, pri enaindvajsetih pa v reški tekstilni tovarni Rio in tam

dočakala upokojitev. Spominov je veliko, od številne družine sem ostala sama. Živim skupaj z možem, imava hčer in dva odrasla vnuka, oni so na Čavlih. Za Bazovico tako ostaja čas, rada imam to društvo, rada sem v družbi, z veseljem tudi zaplešem, samo v teh letih me noge ravno ne poslušajo preveč, čeprav ne dajo miru, dokler igra glasba.

Moram reči, da bi brez petja in časa, preživetega v društvu, v mojem življenju nastala velika vrzel. Vsi se med seboj dobro razumemo, lepo nam je in ostala bom, dokler bom mogla."

■ **Marjana Mirković**

Lucija Sinčič.
Foto: Marjana Mirković

Devin. Foto: Dionis Jurić

Buzet. Foto: Dionis Jurić

Jasenovac. Foto: Dionis Jurić

Prisojnik. Foto: Dionis Jurić